

RAPPORT 2014

NORSK SIGRID UNDSET-DAGENE LILLEHAMMER
LITTERATURFESTIVAL
20. - 25. MAI 2014

JO NESBØ

JULIAN BARNES (ENGLAND)

YAHYA HASSAN (DANMARK)

CECILIE ENGER

HERBJØRG WASSMO

SVETLANA ALEKSIJEVITSJ (HVITERUSSLAND)

PER FUGELLI

CARL FRODE TILLER

SLAVENKA DRAKULIĆ (KROATIA)

ISOL (ARGENTINA)

KJELL ASKILDSSEN

WWW.LITTERATURFESTIVAL.NO

WWW.DOCUMENTUM.NET

INNHold

1 Innledning	s. 3
2 Program	s. 4
2.1 Det generelle festivalprogrammet	s. 4
2.2 Pegasus – for barn og unge	s. 10
2.3 Helårsdrift på Litteraturhus Lillehammer	s. 11
3 Festivalen i tall	s. 12
4 Informasjonsarbeid	s. 15
5 Økonomi	s. 18
6 Samarbeidspartnere	s. 19
7 Organisasjonen	s. 20
8 Artister	s. 22
9 Oppsummering og utfordringer	s. 24

Lørdagslunsj i Søndre park med mye folk, gode opplesere og godt vær. Stemningen slik den skal være under Norsk Litteraturfestival. En møteplass for forfattere og lesere.

Foto: Therese Bendiksen.

1 - Innledning

Norsk Litteraturfestival

Sigrid Undset-dagene

Lillehammer 20. mai til 25. mai 2014

Den 20. festivalen i Norsk Litteraturfestival – Sigrid Undset-dagenes historie ble en av de mest vellykkede i rekken. Med vel 200 arrangementer, rundt 400 forfattere og artister og i overkant av 24 000 besøkende satt festivalen sitt preg på Lillehammer de seks dagene den pågikk.

Det har vært tradisjon for at hver årgang av Norsk Litteraturfestival har et tema, men i år valgte vi å bryte med dette prinsippet. Festivalen har rett og slett blitt for stor til å kunne favnes av ett tema og vi ønsker i stedet å la ulike fokusområder ligge til grunn for programmeringen. Som en markering av grunnlovsjubileet ønsket vi å diskutere og ta opp ytringsfrihet på ulike måter. I tillegg satte vi blant annet fokus på ny norsk dramatik og vi gjorde et geografisk dypdykk i Russland og Øst-Europa.

Norsk Litteraturfestival – Sigrid Undset-dagene har nasjonal status som knutepunktfestival. Det krever at festivalen hele tiden utvikler seg og blir bedre, introduserer publikum for nye forfatterskap, bidrar til å øke litteraturinteressen gjennom å nå nye publikumsgrupper og fungerer som en møteplass for utvikling og diskusjon av litteratur. Denne våren utmerket Norsk Litteraturfestival seg med en sterk liste internasjonale navn og oppnådde aktualitet og engasjement gjennom et tydelig fokus på Russland og Øst-Europa.

Vi er stolte av vår omfattende satsning på barn og unge, Pegasus. Gjennom året blir det arrangert kurs og verksteder, konkurranser, aktiviteter, forfattermøter og forestillinger for barn og unge fra barnehagealder til og med videregående skole. Nytt av året er Boklek, som er et tilbud for alle 6-åringene i Oppland fylke.

Kritikere, debutanter, oversettere, bibliotekarer og andre litteraturfestivalarrangører er blant gruppene som møtes på Lillehammer til seminarer, årsmøter og festival. Hvert år inviterer NORLA og Forleggerforeningen internasjonale forleggere til å komme til Norsk Litteraturfestival for å presenteres for norsk litteratur. Vi er opptatt av å legge til rette for og bidra til å videreutvikle denne delen av festivalen.

Hele Lillehammer tas i bruk gjennom et godt samarbeid med andre aktører i regionen. På Nansenskolen arrangeres en rekke seminarer for forfattere og skrivende, på Høgskolen i Lillehammer ble tradisjonen med Bjørnsonforelesningen holdt i hevd. I år hadde vi også flere arrangementer i Gausdal, på Gjøvik og Prøysenhuset på Ringsaker.

Takk for i år og velkommen tilbake 26. mai til 31. mai 2015!

Hilsen festivaladministrasjonen

2 - PROGRAM

Blant årets hovednavn var Julian Barnes (Storbritannia), Yahya Hassan (Danmark), Svetlana Aleksijevitsj (Hviterussland), Isol (Argentina), Athena Farrokhzad (Sverige/Iran), Slavenka Drakulić (Sverige/Kroatia), Kim Leine (Danmark), samt de norske forfatterne Herbjørg Wassmo, Per Fugelli, Kjell Askildsen, Maria Parr, Arne Lygre og Jo Nesbø.

Svetlana Aleksijevitsj i samtale med Åsne Seierstad på Lillehammer bibliotek. Programleder Ellen Svendsen. Tolk Katerina Sandstø.
Foto: Åge Solheim.

Gode samtaler utenfor scenen er også en del av festivalen. Her ser du Julian Barnes i møte med sitt publikum etter Hovedforedraget.
Foto: Åge Solheim.

2.1 Det generelle festivalprogrammet

Åpning med fokus på Undset og ytringsfrihet

Årets åpningsforestilling ble en hyllest til Sigrid Undset, på hennes fødselsdag. Ellen Horn opptrådte i rollen som Undset og leste utdrag fra brev og tekster Undset skrev rett forut for, under og etter at hun vente hjem fra sitt amerikanske eksil under andre verdenskrig. De politiske sidene ved Undsets forfatterskap ble tydelige og publikum ble minnet om en relativt nær fortid med sensur i Norge. Herbjørg Wassmo holdt en tale til Sigrid Undset, Maria Aljokhina, fra den russiske punkpoesigruppa Pussy Riot, holdt appell om frihet, mens Synne Lea og den kroatisk forfatteren Slavenka Drakulić medvirket med egne tekster. Forestillingen ble flott rammet inn av musikk ved Ragnhild og Eldbjørg Hemsing. Dansere fra Lillehammer & Gjøvik Dansesenter medvirket i forestillingen. Dobloug-prisen ble delt ut til Britt Karin Larsen og Torild Wardenær, mens Eckbos Legats kulturpris gikk til folkemusiker og formidler Bente Hemsing.

Ytringsfrihetens helter

Rundt om i verden sitter mennesker fengslet bare fordi de har ytret seg. I Saudi-Arabia er bloggeren Raif Badawi fengslet for å ha opprettet en nettside der han oppfordret til politisk debatt. I Qatar sitter poeten Mohammed al-Ajami fengslet fordi han skrev et dikt med linjen «Vi er alle tunisiere» under den arabiske våren. I Etiopia har journalisten Eskinder Nega blitt dømt til 18 år i fengsel fordi han krevde ytringsfrihet.

Amnesty Internasjonal, Norsk PEN, Den norske forfatterforening og Norsk Litteraturfestival inviterte de tre samvittighetsfangene til Lillehammer. Ikke overraskende lot det seg ikke gjøre å få frigitt de tre slik at de kunne komme til Lillehammer, men vi er likevel sikre på at de vel 550 underskriftene fra norske forfattere, forleggere og andre har bidratt til at sakene deres ikke blir glemt, at myndighetene opplever et pågående press for å få dem ut og at forfatterne selv lettere kan holde motet oppe når de vet at det er mange som jobber for deres sak. Det ble arrangert solidaritetsarrangementer for Badawi, al-Ajami og Nega under festivalen.

Russland og Øst-Europa

I sentrum for festivalens Russland- og Øst-Europa-fokus stod den hviterussiske forfatteren Svetlana Aleksijevitsj, ukrainske Andrej Kurkov og kroatisk Slavenka Drakulić. Tre forfattere som ikke er redde for å benytte seg av ytringsfriheten og som også har merket konsekvensene ved å ytre seg.

Svetlana Aleksijevitsj har skrevet om livet etter atomulykken i Tsjernobyl, om sovjetiske kvinners krigsinnsats under 2. verdenskrig og om Sovjetmenneskenes liv i kjølvannet av kommunismen. Høsten 2013 sto hun høyt på bookmakernes lister over aktuelle Nobelpriskandidater i litteratur og publikums og pressens interesse var stor da hun stod på scenen på Lillehammer i vår.

Andrej Kurkov er en av Ukrainas mest kjente og anerkjente samtidsforfattere. Han har skrevet flere romaner og arbeider nå med en dagbok fra Kiev, om situasjonen der under de store demonstrasjonene på ettervinteren og urolighetene som ledet fram til den borgerkrigslignende situasjonen som råder i dag. Ukraina er, slik Kurkov opplever det, inne i en periode hvor det skjønnlitterære må legges til side og hvor hans jobb som forfatter er å dokumentere hverdagen.

Slavenka Drakulić har skrevet om livet under kommunismen, om krig og om overgrep mot kvinner på Balkan. Hun forlot Kroatia på grunn av trusler som følge av hennes standhaftige beskrivelser av menneskene og den

kulturelle og politiske uroen i regionen. Drakulić hadde flere oppdrag under festivalen, blant annet holdt hun den prestisjefylte Bjørnsonforelesningen.

Etter at Pussy Riot-medlemmet Maria Alyokhina, eller Masha som hun kaller seg, slapp ut av fengsel har arbeidet for ytringsfrihet i Russland, samt å bedre kårerne for kvinnelig innsatte i russiske fengsler, stått på aktivistens agenda. I tillegg til appellen under åpningen deltok Masha i en diskusjon om situasjonen i Russland i dag.

Nordisk møteplass

Med Nordisk seminar, som ble avholdt første gang på Lillehammer i 2014, har Norsk Litteraturfestival ambisjoner om å skape et møtested for forfattere fra Norden. Mange forfattere etterlyser bedre tid til å snakke sammen når de møtes på festival, framfor kun flyktige møter. Derfor satte vi av en hel dag til seminaret, på åpningsdagen, tirsdag 20. mai. Målet var å skape et trygt og spennende samtaleforum i lukket rom, der forfatterne fikk mulighet til å utveksle ideer og tanker og dele erfaringer på tvers av landegrensene. Kulturpolitiske spørsmål så vel som etiske og estetiske problemstillinger ble diskutert i løpet av dagen.

Til seminaret hadde vi invitert nordiske forfattere med en viss tyngde, som har et knippe skjønnlitterære utgivelser bak seg og har blitt godt mottatt, men det var samtidig et mål om at de fleste ennå ikke skal ha rukket å bli tungt etablerte forfattere. Deltakerne var:

Mikkel Bugge (Norge) – Seminarleder
Pedro Carmona-Alvarez (Norge)
Arne Lygre (Norge)
Helga Flatland (Norge)
Agnes Ravatn (Norge)
Monika Fagerholm (Finland)
Dorthe Nors (Danmark)
Josefine Klougart (Danmark)
Lena Andersson (Sverige) Maria Zennström (Sverige)
Peter Fröberg Idling (Sverige)
Marie Lundquist (Sverige)
Sölvi Björn Sigurdsson (Island)

Dorthe Nors på Bjerkebæk.
Foto: Caroline Strømhylden

Alle forfatterne tok del i festivalens øvrige program de påfølgende dagene, og medvirket i ulike scenesamtaler, opplesninger, debatter og boksigneringer.

Forfatterne som deltok har gitt svært gode tilbakemeldinger på seminaret og dette er noe vi ønsker å videreutvikle i årene som kommer. Noen eksempler:

«Jag vill TACKA för det utomordentligt inspirerande seminariet (...) i Lillehammer! Det är inte alla dagar man sitter sådär kring ett bord och snackar, bara författare.

För mig blev det vid sidan av tankeväckande och roligt dessutom en perfekt inkörsport till festivalen. En personlig relation är alltid en personlig relation. Till folk, till saken, skrivandet och litteraturen.»

Monika Fagerholm

«Kære skrivende venner. Tak for en forrygende start på festivalen. Det betød meget for hele min oplevelse at at være på Lillehammer i år. For alle vi med en snert af social angst gjorde det en stor forskel - hyggelige dage fulgte det inspirerende og rørende møde tirsdag. Jeg glæder mig meget til at læse mange af jeres bøger hen over året.»

Josefine Klougart

«Hej! Jag vill också hälsa till er alla och säga ett stort tack! Jag är så glad både för att jag blev inbjuden. Det nordiska nätverket författare emellan är viktigt för mig och det är toppen när "arvet" från Biskops-Arnö förvaltas och vidareutvecklas. Jättefin idé att ha seminarium på festivalen i Lillehammer! »

Maria Zennström

«Jeg har ofte haft denne type samtaler: arbejdsproces, herkomst, forlagsproblemer etc med danske forfattere. Det speciale og udviklende her, var at det var med nordiske kollegaer. Det spredte emnerne ud og løftede niveauet gevaldigt. Vi har jo problemer, der ligner hinanden, men samtidigt forskellige vilkår, traditioner og sprog at gå ud fra.»

Dorthe Nors

Bestillingsoppdrag/urframføringer under Norsk Litteraturfestival 2014

Over grensene: norsk-polsk novellemøte

Har norske og polske samtidsnoveller noe til felles, og eventuelt hva? Hva skjer med historiene vi forteller når vi begynner å krysse geografiske og kulturelle grenser? På Lillehammer møttes to norske og to polske novelleforfattere til opplesning og samtale: Mikkel Bugge, Laila Stien, Marek Bienczyk og Inga Iwasiów. De fire forfatterne hadde med seg en helt ny novelle de har skrevet for anledningen og som har blitt oversatt til henholdsvis polsk og norsk.

Arrangementet var en del av prosjektet «Transgressions», som er et samarbeid mellom Active Communications Society i Polen og Norsk Litteraturfestival. Prosjektet er støttet av EØS-midler og omfatter også novelleforfattere og arrangører fra Island og Lichtenstein. I høst møter Stien og Bugge de polske, islandske og lichtensteinske forfatterne som inngår i prosjektet til workshop og scenearrangementer i Wroclaw i Polen.

Fra venstre: Programledere Janneken Øverland og Eirik Ingebrigtsen, norske forfattere Mikkel Bugge og Laila Stien og polske forfattere Inga Iwasiowl og Marek Bienczyk, med oversetter mellom seg, under programposten Transgressions i Festsalen i Kulturhuset Banken.

Dikt og dans

Hvordan ser et dikt ut, uttrykt gjennom samtidsdans? Danser Henriette Hamli tok utfordringen om å gå i dialog med poetene Steinar Opstad, Gunnar Wærness og Cecilie Løveid. Mens poetene leste et utvalg av egne dikt danset Hamli. Forestillingen fant sted i den største salen i Lillehammer Kunstmuseum. Omgitt av moderne, norsk tekstilkunst og med stor takhøyde ble det en unik og flott opplevelse.

Festaften

De to siste årene har festivalen invitert til «Festaften» i Maihaugsalen torsdag kveld. Med noen av de viktigste forfatterne på scenen og dyktige musikere i aksjon har Festaften utviklet seg til å bli et høydepunkt, som en stor forsamling, fra det lokale publikummet til kritikere, forleggere og en stor andel av forfatterne som gjester festivalen, oppsøker. I år ble kvelden innledet med et forfattermøte med Julian Barnes, en av nestorene i britisk litteratur. Barnes gjestet med dette en norsk litteraturscene for første gang, og møtte Linn Ullmann til samtale. Det ble opplesning ved den danske stjernepoeten Yahya Hassan og et møte med Norges ypperste novelleforfatter Kjell Askildsen. Kristin Sevaldsen og Lars Andre Kvistum stod for musikken. En flott kveld med betydningsfulle romaner, noveller, poesi og musikk!

Bjørnsonforelesningen ved Slavenca Drakulić

Drakulić foreleste om fred og forsoning i perspektiv av krigene på Balkan på 1990-tallet. Foredraget finner sted på Høgskolen i Lillehammer og er et samarbeid med HiL, Nansenskolen og Lillehammer museum.

Undset-foredraget ved Liv Blikrud

Blikrud snakket om Undsets syn på forholdet mellom barn og foreldre, slik det kom til uttrykk i romanen *Våren* og i essayet *Det fjerde bud*, begge fra 1914. Foredrag ble arrangert i samarbeid med Sigrid Undset-selskapet.

Vesaasforedraget ved Gine Cornelia Pedersen.

Pedersen holdt et performanceaktig foredrag med utgangspunkt i sin debutroman og prosessen med å skrive boka.

Forfatterforelesningene på Nansenskolen:

Meningen ved litteraturen ved Geir Gulliksen og Om å komponere en roman ved Agnar Lirhus.

Norgeshistorien sett fra kjøkkenbenken

Foredrag ved Maria Reinertsen om norske kokebøker fra Henriette Schønberg Erken til i dag.

The Siv-Erna experience

Da Norge fikk ny, borgerlig regjering høsten 2013 utfordret Norsk Litteraturfestival Torgrim Eggen til å følge den «blåblå» regjeringens 200 første dager og å foredra om dette på Lillehammer. Som en av regjeringens erklærte fiender gikk han løs på oppgaven med krum hals og framførte sitt satiriske foredrag på heksameter. Foredraget fikk bred medieomtale og ble streamet av NRK.

Kubbe lager skuespill

Barnehageforestillingen Kubbe lager skuespill med Anders, Peter og Inga-Live Kippersund ble vist fire ganger under Norsk Litteraturfestival og var samtidig avslutningen på årets Boklek, som festivalen arrangerer i samarbeid med Oppland Fylkesbibliotek og alle folkebibliotekene i Oppland. Stykket ble nystreket av Åshild Kanstad Johnsen.

Yahya Hassan leser i Maihaugsalen for nesten 700 publikumere.

Foto: Åge Solheim

Dramatisk kvarter: Urban legend

Teater Innlandet presenterte Malmfrid H. Hallums dramatiske verk *Urban Legend*. Teksten er forfatterens respons på den norske samfunnsutviklingen. Skuespillere: John Nystumo og Tom Styve. Regi: Janne Langaas.

3 x lesninger

Tre dager under festivalen ble det arrangert lesninger av helt nye stykker av de norske dramatikerne Kate Pendry, Maria Tryti Vennerød og Fredrik Brattberg, med påfølgende samtale mellom dramatiker og samtaleleder Hans Petter Blad. Prosjektet ble gjennomført i samarbeid med Dramatikkens hus og Dramatikerforbundet.

Debatter og sakprosa

Debatter og foredrag med utgangspunkt i sakprosa utgjorde om lag en tredjedel av festivalprogrammet.

Den danske avisredaktøren og sakprosaforfatteren Flemming Rose holdt foredrag om den politiske og økonomiske utviklingen i Europa i dag og om framveksten av ekstreme politiske miljøer i en rekke europeiske land. Han deltok også i en debatt om forskjeller og ulikheter i innvandringsdebatten i Norge, Sverige og Danmark, sammen med Ali Esbati og Cathrine Sandnes.

Sigmund Aas og Thomas Vestgården holdt foredrag for både ungdom og et voksent publikum basert på sin bok, *Skammens historie*, om den norske grunnlovens mørke sider.

Årets folketaler ble holdt av Espen Søbye, Åsne Seierstad og Per Fugelli.

I samarbeid med NFF og Forleggerforeningen arrangerte vi en debatt om hvorvidt det bør innføres et etisk regelverk for sakprosa i Norge.

Nansenskolen og NFF samarbeidet om et omfattende sakprosaseminar hvor forfattere som Åsne Seierstad, Aage Storm Borchgrevink, Alf van der Hagen og Marta Breen deltok.

Oppland fylkesbibliotek og Norsk Bibliotekforening arrangerte to biblioteksdebatter. Den ene dagen møttes politikere og fagfolk til debatt der det ble stilt spørsmål om framtidige kommunesammenslåinger vil resultere i færre og større bibliotek. Den andre dagen var det kommersialiseringen av bokbransjen og tendensen til ensretting av leserne som stod i fokus.

Oversettertimen bidro til kvalifiserte foredrag om arbeidet og avveiningene rundt oversettelse av ulike litterære verker.

Gjennom to dager kunne kritikere og andre interesserte delta på seminar som rettet søkelys mot de kravene som må stilles til kritikken og forfatterne på Kritikerseminaret i regi av Norsk Kritikerlag.

Forleggere fra Nederland, Belgia, Tyskland og Storbritannia deltok på et tredagers seminar. Første dag gikk med til å besøke ulike forlagshus i Oslo, deretter var det seminar om ny, norsk litteratur på Lillehammer, hvor også de norske forfatterne Carl Frode Tiller, Mette Karlsen, Nicolai Houm, Eivind Hofstad Evjemo og Øystein Stene presenterte seg.

Et bredt utvalg norske forfattere

Norsk Litteraturfestival er en viktig møteplass for publikum som ønsker å oppleve hva som rører seg i norsk samtidslitteratur, og i år fikk man muligheten til å oppleve vel 100 norske forfattere på scenen, blant andre Mikkel Bugge, Cecilie Løveid, Arne Lygre, Helga Flatland, Ingvar Ambjørnsen, Gina Cornelia Pedersen, Jo Nesbø, Cecilie Enger, Carl Frode Tiller, Maria Parr og Hanne Ørstavik.

Alle skjønnlitterære fjorårsdebutanter ble invitert til seminar under festivalen, og en del av debutantene deltok også i ulike scenearrangementer.

Årets program var preget av aktualitet, bredde og kvalitet og ble svært positivt mottatt, både fra publikum, forfattere og presse.

Følgende seminarer inngikk i festivalen:

- Nordisk seminar, for inviterte forfattere.
- Debutantseminar, for forfattere som debuterte skjønnlitterært i 2013.
- Å skape lesere, for lærere og bibliotekarer.
- Prøysenseminaret, åpent seminar, i samarbeid med Prøysenhuset og Høgskolen i Hamar.
- Internasjonalt forleggerseminar, for inviterte forleggere, i regi av Den Norske Forleggerforeningen og NORLA.
- Kritikerseminaret, for kritikere og andre interesserte, i regi av Norsk Kritikerlag.
- Forfatterens Hus, seminar med tilbud for henholdsvis skjønnlitterære forfattere, fribyforfattere og sakprosaforfattere, i regi av Nansenskolen i samarbeid med Lillehammer kommune, NFF, Norsk PEN, Norsk Forfattersentrum.
- Helgekurs i kreativ skriving, åpent for påmelding, i regi av Nansenskolen.

UTSTILLINGER UNDER NORSK LITTERATURFESTIVAL:

- Festivalutstilling med Håkon Gullvåg og Sliman Mansour, Galleri Zink.
- Øyets fortelling med originalbilder og trykk av Per Dybvik, Galleri Zink.
- Tusen tråder – en historiefortelling i tekstil, Lillehammer Kunstmuseum og Maihaugen.
- Kubbe-utstilling med arbeider fra barnehagebarn i Lillehammer, Lillehammer bibliotek.

PRISUTDELINGER UNDER NORSK LITTERATURFESTIVAL:

- Doblougprisen til Britt Karin Larsen og Torild Wardenær
- Eckbos Legats kulturpris til Bente Hemsing
- UPrisen til Thomas Enger
- Oversetterprisen til Erik Krogstad
- Trofastprisen til Asbjørn Øverås

Britt Karin Larsen (øverst til høyre) og Torild Wardenær (nederst til høyre) ble tildelt Doblougprisen under åpningsforestillingen. Foto: Caroline Strømhylden.

Fjorårets Uprisvinnere Ellen Fjestad og Marianne Kaurin i samtale med Janneken Øverland. I bakgrunnen ser du bilder av Håkon Gullvåg, fra utstillingen han hadde sammen med den palestinske kunstneren Sliman Mansour. Foto: Øystein Nordås.

2.2 PEGASUS – FOR BARN OG UNGE

Isol (Marisol Misenta) kom ens ærend fra Argentina for å delta på festivalen.

Foto: Caroline Strømhylden

4 forfattere og 1 band i år med Unni Lindell, Aksel Selmer, Jon Ewo og Siri Pettersen.

Foto: Lars Giæver

Også i forhold til Pegasus har festivalen mange samarbeidspartnere som bidrar både kunstnerisk og økonomisk. Eidsiva Energi har vært hovedsponsor for Pegasus i en årrekke. I år ble elever fra hele Hedmark og Oppland invitert til å delta i skrivekonkurransen Skrivekraft og tankeenergi. Det ble kåret to vinnere i konkurransen, en elev fra Kapp skole på Østre Toten og en elev fra Venabygd Montessoriskole på Ringeby. Begge fikk ta med seg klassen sin til Energisenteret for en dag der, inkludert en time mattemagi med læreren og forfatteren Håvard Tjora.

Pegasus har som tradisjon å invitere vinneren av fjorårets Astrid Lindgren minnepris (ALMA) til festivalen. I år var det den argentinske forfatteren og illustratøren Isol (Marisol Misenta) som besøkte festivalen. Hun møtte barn og voksne i forfattermøter og med verksted på Lillehammer Læringscenter. Andre utenlandske forfattere som gjestet Pegasus i år var Patrick Ness (USA), Ulla Rhedin (Sverige), Yahya Hassan (Danmark) og Nuka Godtfredsen (Grønland). Kim Fupz Aakeson var en forfatter mange hadde gledet seg til å møte, men han måtte dessverre melde avbud i siste liten.

Pegasus bygger et eget program omkring fjorårets Uprisvinner. I 2013 ble det kåret to Uprisvinnere, Marianne Kaurin med romanen *Nærmere høst* og Ellen Fjestad med romanen *Sammen skal vi holde himmelen*. Kaurin og Fjestad deltok på flere arrangement både for ungdom og voksne; som forfattermøter i biblioteket, lunsj i parken, U-showet og Uprissamtalen.

Barnehageforestillingen *Kubbe lager skuespill* med Anders, Peter og Inga-Live Kippersund og med Åshild Kanstad Johnsen som manusforfatter ble gjennomført som tre barnehageforestillinger og en familieforestilling og rundt 400 barn og voksne så forestillingene.

4 forfattere og 1 band ble planlagt og suverent gjennomført av elever ved Lillehammer og Mesna videregående skole. Arrangementet var flyttet fra Brenneriet til Maihaugsalen, noe som fungerte veldig bra og som muliggjorde et stort publikum.

U-showet er ungdomstrinnets store show med kåring av Uprisvinneren (fjorårets beste ungdomsbok), som gikk til Thomas Enger, samt prisutdeling og underholdning.

Minibanken er en oppkjøring til U-showet, hvor nominasjonsklassene fra de sju fylkene får møte de nominerte forfatterne.

I helgen ble det arrangert to familiearrangementer; Ung Rød løper og Hele væla er bære jordbær. Det siste et familiearrangement i Alf Prøysens ånd på Maihaugen på søndagen.

Forfatterbesøk i skoler og barnehager

Den svenske forfatteren og illustratøren Stina Wirsén var på besøk i to barnehager med *Hvem?*, mens Arne Berggren var på besøk på Buvollen og Vingar skole. Den unge danske poeten Yahya Hassan var på Vargstad VGS hvor han ble intervjuet av Olav Brostrup Müller. Elever og lærere var svært fornøyde.

Arrangementer utenfor Lillehammer

Til Gjøvik bibliotek dro Arne Svingen med *Bendik Og Monsteret* og Mari Moen Holsve med *Halvgudene*. Til Gausdal bibliotek dro Martine Grande med *Kakerlakken med den stygge frakken...*, Aslak Dørum med *En flåte av gull* og Patrick Ness og Tyra T Tronstad med *Monsteret kommer*.

For voksne

En viktig del av Pegasus-programmet er barne- og ungdomslitterære programposter som er beregnet for et voksent publikum. Her møtes forfattere, folk som jobber med feltet og andre interesserte til felles kunstneriske opplevelser og diskusjon. Programmet inneholdt blant annet forfattermøte med årets Alma-vinner, Isol og debatt om barnelitteraturens grenser. Barnebokbar er et arrangement i samarbeid med NBU hvor seks barne- og ungdomsbokforfattere presenterer sine bøker for et voksent publikum. Barne- og ungdomsbokquiz er et arrangement for voksne i samarbeid med Foreningen !les.

Kurs og verksteder

Bibliotekarere og lærere fikk tilbud om *Å skape lesere*, et gratis heldagsseminar med fokus på hvordan man kan få barn til å ville lese og på formidling av litteratur.

Harald Rosenløw Eeg holdt manusskrivekurs og Taro Cooper Vestøl holdt skrivekurs, hvor målet var å skrive en sangtekst, for elever i Lillehammer.

T.v.: Debatt om ytringsfrihetens pris. Et samarbeid med Amnesty på Bingo'n. Foto: Øystein Nordås

Midten: Ragnar Aalbu med Purriot i Kulturhuset Banken. Foto: Therese Bendiksen

T.h.: Norgeshistorien slik du skulle ønske den ikke var. *Skammens historie* på Plan B. Foto: Lars Giæver

2.3 HELÅRSDRIFT PÅ LITTERATURHUS LILLEHAMMER

Med Litteraturhus Lillehammer, som er et samarbeid mellom Norsk Litteraturfestival, Lillehammer bibliotek, Nansenskolen og Høgskolen i Lillehammer, har Lillehammer fått en ny arena for litteratur- og samfunnstemaer året igjennom. Etter halvannet års prøvedrift er Litteraturhus Lillehammer nå etablert som et permanent tilbud med øremerkede ressurser i Lillehammer bibliotek til å ivareta det administrative arbeidet. Litteraturhuset er fortsatt et samarbeidsprosjekt hvor festivalen og de andre partene sitter i programrådet, bidrar økonomisk og bidrar til en best mulig markedsføring og gjennomføring av tilbudet. Arrangementene foregår i Lillehammer bibliotek. Besøkstallene er jevnt høye, medieeksponeringen god, og det råder en positiv holdning i allmennheten. Programmet som er gjennomført mellom forrige festival og denne har vært variert og tettpakket, med bokbad, dybdeintervjuer, panelsamtaler, samfunnsdebatt, foredrag, minikonsserter m.m.

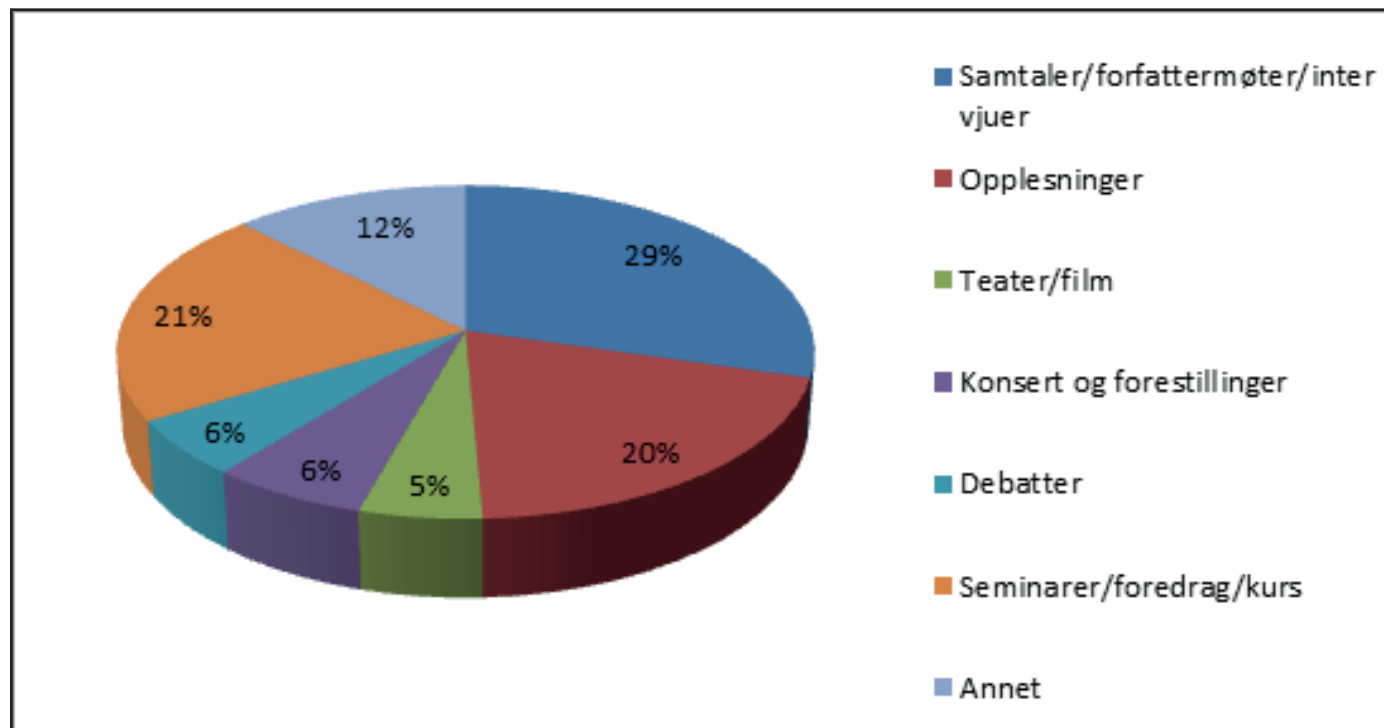
3 FESTIVALEN I TALL

Festivalen hadde til sammen 217 arrangementer. På disse deltok 387 forfattere og artister, som representerte til sammen 19 nasjoner.

For å realisere en festival av dette formatet er det behov for mange gode medhjelpere. I tillegg til et styre og råd, hvor mange er aktive under festivalen, hadde vi i år vel 190 frivillige som var i sving sent og tidlig. Årets festival hadde i tillegg rundt 75 samarbeidspartnere som bidro på ulikt vis.

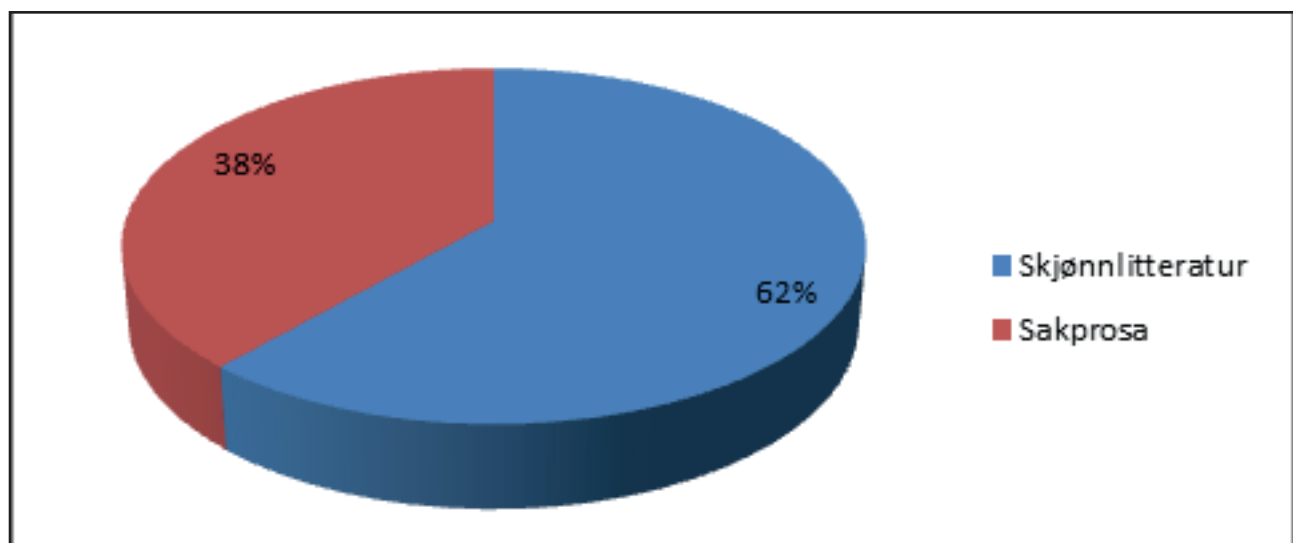
Bredde i programmet

De 217 arrangementene fordelte seg slik:

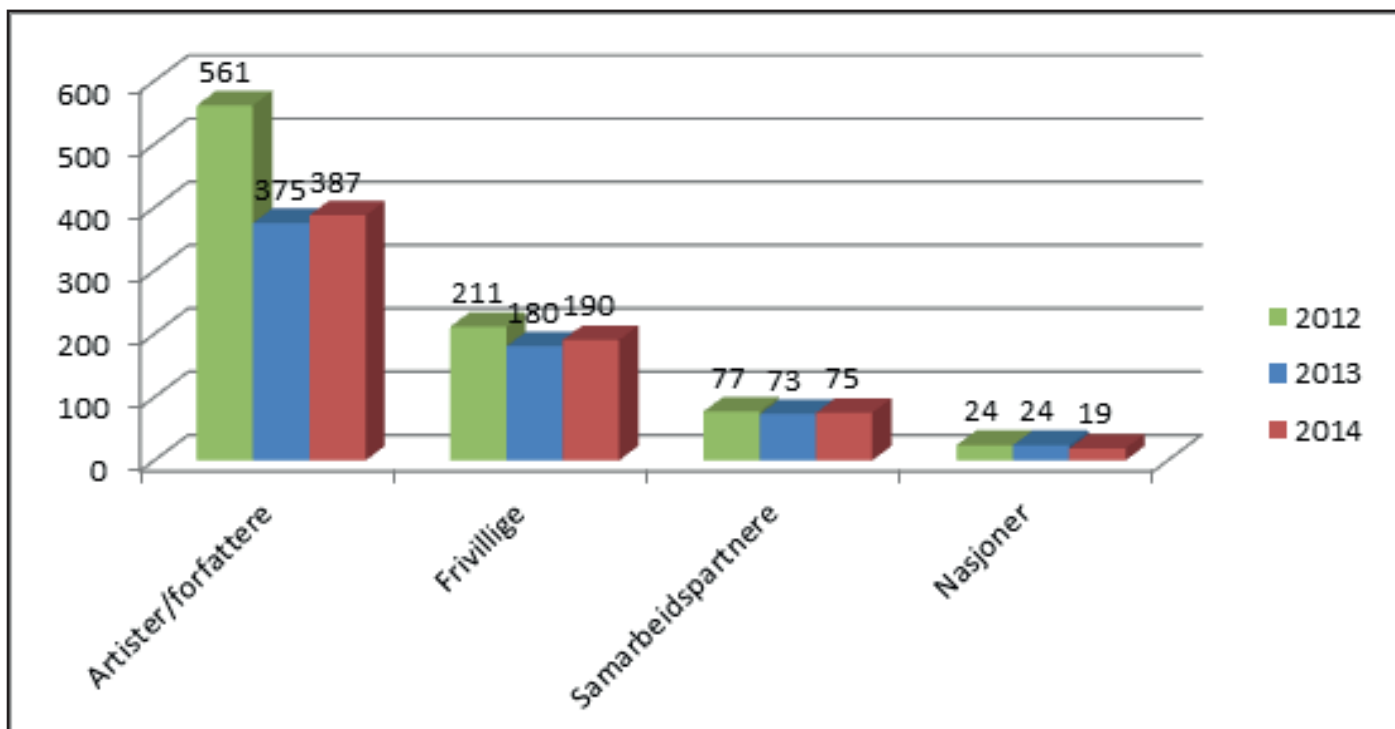

*Kategorien annet består av kunstutstillinger, quiz, hagefest med mere.

38 % av festivalens litterære program var faglitterært. 62 % var skjønnlitterært.

Tabellen under viser utviklingen i antall artister/forfattere, frivillige, samarbeidspartnere og nasjoner.

Billettsalg vs. gratisarrangementer

Alle programposter for barn og unge er gratis. Det er også alle programposter i Søndre Park og en del enkeltarrangementer på andre arenaer. I løpet av festivalen fikk publikum tilbud om 103 programposter som krever billett og 114 åpne, gratis programposter. I tillegg kommer tilbudene om gratis verksteder, skolebesøk og barnehagebesøk.

Av et besøkstall på 24 360 var det 10 253 som deltok på arrangement som krever billett, i form av enkeltbillett, festivalpass, artistpass el. Billettinntekter utgjør ca 8 % av festivalens inntekter.

Pegasus - kurs/verksteder + konkurranser	435
Pegasus - besøk til skole og barnehage	206
Pegasus – festivalprogram	6140
Ekstern arrangør, gratisarrangement	2532
Ekstern arrangør, arr med billettsalg	1652
Øvrige gratisarrangement	4794
Øvrige arrangement med billettsalg	8601
Til sammen	24360

Totalt deltok 17 barnehager, 26 barne- og ungdomsskoler og 5 videregående skoler på festivalen. Dette er skoler og barnehager fra Lillehammer, Øyer, Tretten, Gausdal, Venabygd, Toten, Kapp, Biri, Verdal, Snertingdal og Gjøvik. Også juryklassene for Uprisen fra Oslo, Oppland, Hedmark, Sør-Trøndelag, Hordaland, Buskerud og Sogn og Fjordane var påmeldt på flere programposter.

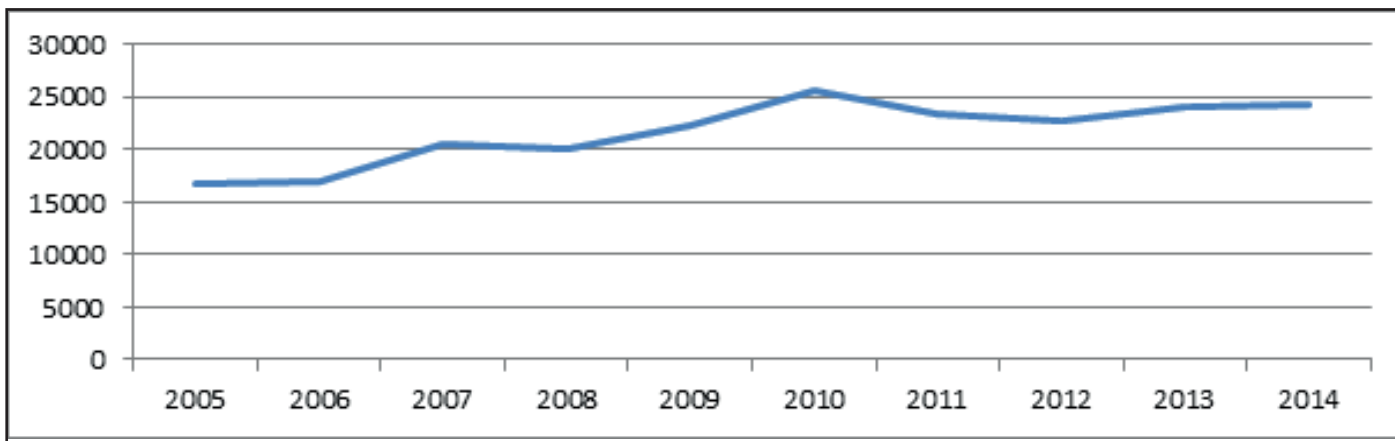
Norsk Litteraturfestival har tradisjonelt hatt lavt forhåndssalg av billetter, men dette har bedret seg de to siste årene etter at vi tok i bruk eBillett og innførte forhåndssalg av billetter til alle arrangementer som krever billett fra programlansering. I år startet forhåndssalget 1. april. En del publikum, samt artister, sponsorer og samarbeidspartnere har festivalpass, men de fleste har løst billett i døra. Det er en ambisjon for festivalen å selge en større andel av billettene i forkant. De samlede billettinntektene for 2014 er 605 000,-.

Besøksutvikling

Festivalen teller alle besøkende på alle arrangementer, også på de som er gratis. Publikum på aktiviteter på åpen gate er ikke telt med. Av de 24 360 besøkende var 6619 besøkende på arrangementer for barn og ungdom.

Slik har utviklingen mht besøkstall vært de siste årene:

2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
16800	17000	20550	20000	22400	25600	23340	22 851	24 173	24 360

I tillegg kommer de over 1100 6-åringene som deltok på Boklek. Dette er en litteraturformidlingsturné som pågår i mars og april og som ikke er regnet inn i besøkstallet for festivalen.

Publikumsundersøkelse

For andre år på rad gjennomførte Norsk Litteraturfestival en publikumsundersøkelse i etterkant av festivalen. Undersøkelsen tar sikte på å finne ut mer om hvem publikum er, hvordan de har fått kjennskap til festivalen og hvor fornøyde de er med opplevelsen. E-postadresser er samlet inn fra hver 10. publikummer som kjøpte billett på festivalkontoret og på arrangementsstedene, samt fra alle som har kjøpt billett på nett og til lærerne som hadde med klasser eller barnehager på festivalen. En uke etter festivalen ble undersøkelsen sendt ut til 743 personer. Av disse har 359 besvart undersøkelsen. Barn under 18 år er ikke spurt i undersøkelsen.

Av de som har svart på undersøkelsen ser vi at 76 % er kvinner og det er en jevnt stigende alder på respondentene. 6 % er mellom 21 og 30 år, 14 % er mellom 31 og 40 år, 19 % er mellom 41 og 50 år, 26 % er mellom 51 og 60 år, mens 35 % er over 60 år. Spørsmål om bosted viser at 39 % er bosatt i Lillehammer, 23 % er bosatt i Hedmark/ Oppland, 23 % i Oslo/Akershus, mens 14 % kommer fra resten av landet.

De fleste som har svart på undersøkelsen har deltatt på forfattermøter, opplesninger og foredrag. Det er også mange som har vært på debatter, forestillinger og konserter.

Vi ser at en stor andel av publikummet er svært aktive under festivalen: 30 % deltok på 3-5 arrangement, 22 % på 6-10 arr, og hele 14 % deltok på over 10 arrangementer. For 18 % av de som svarte var deltagelsen jobbrelatert.

Publikums tilfredshet er god. De fleste uttrykker at de er svært fornøyde med alle deler av festivalen.

De fleste som deltok er gjengangere på festivalen, men 29 % har aldri vært på festivalen tidligere. Nesten alle (93,5 %) vil komme igjen! 70 % deltok på festivalen over flere dager og 73 % benyttet seg av enkeltbilletter. Flest får info om festivalen på festivalens nettsider, mens den nest viktigste kanalen er papirprogrammet. Slekt og venner, annonser, redaksjonell omtale og sosiale medier ligger forholdsvis likt i å nå ut til folk med info om festivalen.

Ellers kan det nevnes at vi fikk skryt av åpningsforestillingen og for de frivilliges innsats.

4 INFORMASJONSARBEID

Pressemeldinger

I november/desember slapp vi de første ti navnene og startet salget av festivalpass. Blant navnene som ble offentliggjort var Julian Barnes, Yahya Hassan, Herbjørg Wassmo og Isol. Midt i januar ble det gjort kjent at Svetlana Aleksijevitsj skulle komme til festivalen og i slutten av januar la vi ut billetter til Bokbadet med Jo Nesbø. I løpet av februar og mars slapp vi flere navn fra programmet, blant annet Bjørnson-foreleser Slavenka Drakulić. Lanseringen av Pegasus-programmet foregikk i et frokostmøte for lærere, presse, samarbeidspartnere og andre interesserte på Lillehammer bibliotek 11. februar. Dagen etter ble det åpnet for påmelding og mange av programpostene ble i løpet av kort tid fulltegnet.

Samarbeidet med Amnesty, Forfatterforeningen og Norsk PEN og underskriftsaksjonen for de fengslede forfatterne ble satt i gang i februar. Aksjonen fikk stor medieoppmerksomhet.

Hele programmet ble offentliggjort på et frokostmøte på Lillehammer bibliotek 1. april og billettsalget til alle arrangementene startet da. NRK Hedmark og Oppland var til stede på lanseringen og lagde saker på nett, radio og TV. Hovedoppslaget var at Pussy Riot skulle komme til Norsk Litteraturfestival. GD og Lillehammer Byavis var også til stede med journalist og fotograf. Andre medier lagde sak på bakgrunn av pressemelding. Alt i alt avstedkom programlanseringen mye og positiv oppmerksomhet.

Radiosendinger og streaming av arrangementer

Norsk Litteraturfestival samarbeidet i 2014 med flere medier. NRK P2 stod for «Kulturhuset live» på Bingo'n torsdag og fredag, som ble sendt direkte på radio. Intervjuet Hans Olav Brenner gjorde med Yahya Hassan, i etterkant av det ene Kulturhuset-arrangementet, ble sendt i opptak i NRKs program Diktafon et par dager etterpå. NRK var til stede og streamet flere arrangementer under festivalen, blant annet Åpningsforestillingen og foredraget til Torgrim Eggen. Oppland fylkesbibliotek streamet de to biblioteksdebattene og Bokklubben sørget for 3-kameraproduksjon av Bokbadet med Jo Nesbø og Carl Frode Tiller, samt at Bokbadet ble sendt direkte på DBTV av Dagbladet.

Antall akkrediterte pressefolk har holdt seg stabilt de siste årene. Både små og store aviser var til stede, samt radio og TV.

Under festivalen var det åpningsforestillingen, hovedforedraget til Julian Barnes, foredraget til Torgrim Eggen om kulturpolitikken til H/FrP-regjeringen og besøket til Aleksijevitsj, Kurkov og Drakulić som tiltrakk seg størst oppmerksomhet. Vinnerne av skrivekonkurransen og vinnerklassenes besøk på Energisenteret med Håvard Tjora fikk også oppmerksomhet i pressen.

Presseomtale

Omtalen i forbindelse med årets festival har vært overveiende positiv. Her er noen eksempler:

«Litteraturfestivalen har truffet blink med programmet i år, særlig den bolken som handler om Russland, Ukraina og ytringsfrihet. Sjelden har jeg følt meg så opplyst etter et opphold i Lillehammer. I tillegg til Kurkov, som regnes som en av Ukrainas fremste forfattere, sto den hviterussiske forfatteren Svetlana Aleksijevitsj på programmet. Hun er en sterk kandidat til Nobelprisen i litteratur.»
Ingunn Økland, Aftenposten

«... et program som i år viser ledelsen for Lillehammer festivalens åpenbare styrke. Blant alle landets litteraturfestivaler, og det er mange av dem, er det klart at Lillehammer nå igjen går i front.»
Geir Vestad, HA

Åpningsforestillingen ble omtalt som den den beste noensinne av flere publikumgjengere og presse. Her ser du Slavenka Drakulić med sceniske bilder fra opptøyene i Kiev i bakgrunnen.

«jeg satte pris på å snakke med barn på Lillehammer bibliotek for noen timer siden [...]. Et helt fenomenalt publikum, sier Ingvar Ambjørnsen.» Klassekampen

«Dagens boksider handler om den altoverskyggende begivenheten i BokNorge denne uka, Norsk Litteraturfestival på Lillehammer.» Fredrik Wandrup, Dagbladet

«Årets litterære festaften gikk av stabelen i Maihaugsalen torsdag kveld. Det ble en variert og spennende opplevelse.» Anne-Grete Forstås, GD

«Sydlandsk bok-kok i byen. Forfattere og publikum fargelegger Lillehammer sentrum under Litteraturfestivalen.» GD

«Årets litteraturfestival på Lillehammer var den første på flere år som ikke hadde noe klart, definert tema, og det fungerte utmerket. [...] Så lenge en litteraturfestival har et interessant program, og det var årets program på Lillehammer, blir temaene noe som oppstår i tilhørers hode når man lytter til en samtale eller en opplesning. Boken til Svetlana Aleksijevitsj handlet ikke om situasjonen i Ukraina i dag, men når hun forteller at det i det gamle Sovjet var utenkelig at ukrainere skulle rette våpnene mot hverandre, så kaster fortiden allikevel lys over konflikten i dag. Det er i slike øyeblikk en litteraturfestival forsvaret plassen sin på det offentlige budsjettet.» Knut Hoem, NRK, sendt på Kulturhuset P2 og publisert på Bokbloggen

Trykksaker

Hovedprogram med høydepunkter og fullstendig program i kronologisk rekkefølge var klart til programlansering 1. april. Tettere inn på festivalen ble oppdatert miniprogram trykket. I tillegg ble det laget et program på engelsk for våre internasjonale gjester. Det ble laget en plakater og en flyer med festivalens hovednavn. Flere av våre samarbeidspartnere trykker i tillegg opp egne plakater for sine seminar/arrangement. Vi har fått mange positive tilbakemeldinger på årets programdesign.

Nettsider

I forkant av årets festival fikk Norsk Litteraturfestival nye nettsider. Vi er svært fornøyd med de nye nettsidene, som vi mener er oversiktlige og fungerer bra. Vi ser derfor en oppgang i antall treff fra året før, da vi hadde problemer med nettsidene fra programslipp og gjennom hele festivalen. Vi har også fått en større del av sidene oversatt til engelsk. Det totale antallet sidevisninger det siste året er på over 170 000, noe vi mener viser til vår aktualitet og viktighet. Nettsidene er ikke bare basert mot neste festival, men viser festivalens historie samt andre litteraturnyheter og annen informasjon. Vi har for eksempel en oversikt over alle de andre litteraturfestivalene i Norge, med link til deres hjemmesider for å nevne noe.

Nettsideanalyse	2011/2012	2012/2013	2013/2014
Unike brukere	23 661	21 528	24 322
Treff	39 410	38 168	40 961
Unike brukere, i selve festivaluken	5 341	5 195	7 867

Sosiale medier

Norsk Litteraturfestival er aktiv i sosiale medier. Gjennom å dryppe nyheter om egen festival, informere om andre litteraturfestivaler eller litteraturrelaterte nyheter, involvere publikum gjennom konkurranser og oppfordring til deltakelse, jobber vi med å bygge opp interessen fram mot festival og å holde på publikums interesse året igjennom.

Antall følgere i sosiale medier	2011	2012	2013	2014
Facebook	1707	2052	2640	3301
Twitter	553	1062	1683	2235

Andre markedsføringstiltak

Festivalen har tradisjon for å ha stand i gågata lørdager fra programslipp til festivalen. Vi annonserer i aviser lokalt og nasjonalt og vi samarbeider om konkurranser med tidsskrift, aviser og forlag. Nytt av året var at vi inviterte de største forlagene til idé og samarbeidsmøte, og på den måten traff enda flere potensielle publikummere gjennom deres kanaler på sosiale medier. Festivalen holder foredrag og presentasjoner i ulike sammenhenger, vi har arrangementer på Litteraturhus Lillehammer og vi distribuerer program og plakater lokalt, i Oslo og flere andre steder i landet. I år opprettet vi i tillegg en miljøgruppe som med kreative bokinstallasjoner satte preg på byen under festivalen.

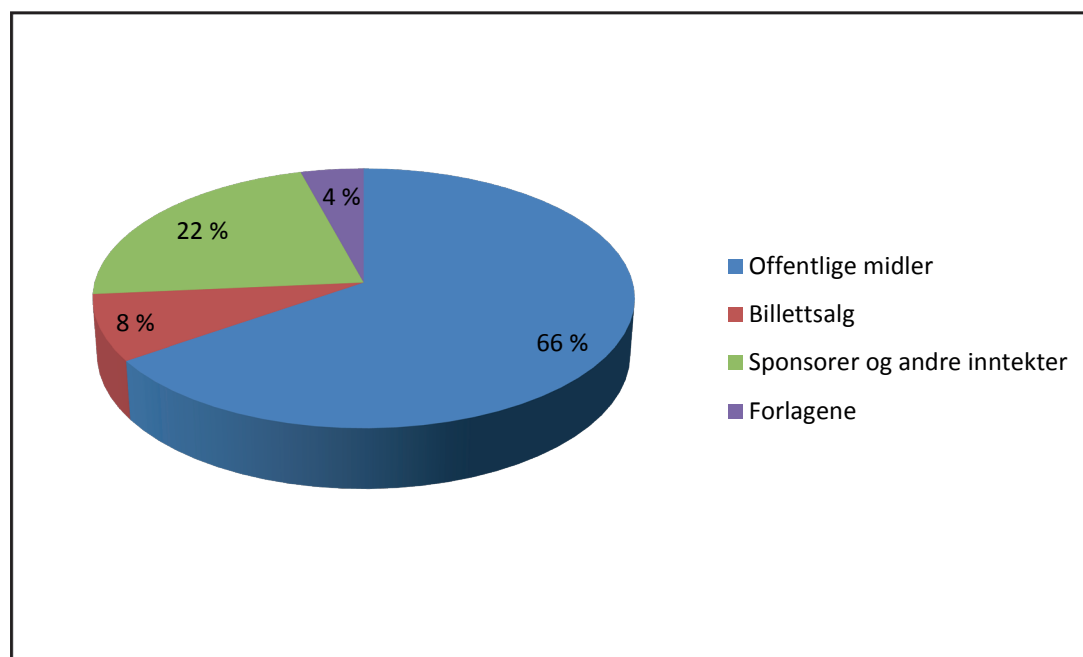
Markedsgruppa
dekorerer byen med
plakater.

5 ØKONOMI

Norsk Litteraturfestival – Sigrid Undset-dagene ble tildelt status som nasjonal knutepunktfestival i 2006. Knutepunktoppdraget betyr at festivalen ligger som fast post på statsbudsjettet og den offentlige finansieringen er delt mellom stat (60 %) og fylke/kommune (40 %).

Festivalen får til svært mye med begrensede midler. Sammenlignet med tilsvarende knutepunktfestivaler er rammene for Norsk Litteraturfestival beskjedne – og også i forhold til festivalens posisjon og omfang. Det faglige, praktiske og økonomiske samarbeidet med kulturinstitusjoner og organisasjoner er en forutsetning for at det er skapt en festival med høy kvalitet, til tross for et lavt budsjett.

Totale festivalinntekter for 2014 ser ut til å bli: 7 000 000:

Norsk Litteraturfestival har en ikke-kommersiell målsetting. Festivalen byr på en rekke gratisarrangementer og program i små, intime lokaler der publikum kommer tett på forfatterne. Billettinntektene utgjør ca 8 % av inntektene, og festivalen er derfor helt avhengig av betydelig offentlig støtte og langsiktige sponsoravtaler. Festivalen har en sunn økonomi, med en solid egenkapital som bidrar til å gi festivalen økt økonomisk trygghet.

Festivalen betyr mye for byen Lillehammer og næringslivet her. En stor publikumstilstrømning gir betydelige tilskudd til byens handelsstand og overnattings- og serveringssteder.

I hele tusen	2010	2011	2012	2013	2014
Offentlige tilskudd	3 750	3 750	4 514	4695	4806
Andre tilskudd/sponsormidler	1 490	1 150	1 244	1174	1413
Salgsinntekter	850	690	768	898	825
Produksjonsverdi*	2 300	2 500	2 500	2600	2650
Totalt	8 390	8 100	9026	9367	9694

*I produksjonsverdi inngår de frivilliges arbeidsinnsats og programelementer i festivalprogrammet som er betalt av andre.

6 SAMARBEIDSPARTNERE

Sponsorer og støttespillere

Hovedsamarbeidspartnere

Eidsiva Energi, Dagbladet, GD, Høgskolen i Lillehammer og Maihaugen.

Støttespillere

Kulturdepartementet, Oppland Fylkeskommune, Lillehammer Kommune, Utenriksdepartementet, Fritt Ord, Eckbos Legat, NFF, Nordisk Kulturfond, EØS-midler, Active communications society, Ministry of Culture (Poland), og Promotion of diversity in culture and arts.

Øvrige samarbeidspartnere

Amnesty International Norge, Aschehoug, Aulestad, Bokvennen Forlag, Bondens Marked, Cappelen Damm, Den kulturelle skolesekken, Den kulturelle spaserstokken, De norske Bokklubbene, Den Norske Forfatterforening, Den Norske Forleggerforening, Det Norske Samlaget, Dramatikkens Hus, First Hotel Breiseth, Flamme forlag, Foreningen !Les, Forlaget Oktober, Galleri Zink, Gravidahl Bokhandel, Gyldendal Norsk Forlag, Hvelvet, Hedmark fylkeskommune, Høyskolen i Hedmark, ICORN, Kagge Forlag, Klassekampen, Kolon Forlag, Leser søker bok, Lillehammer bibliotek, Lillehammer ByAvis, Lillehammer Filmklubb, Lillehammer Kunstmuseum, Lillehammer kino, Lillehammer Læringssenter, Lillehammer Sentrum, Manifest Tidsskrift, Nansenskolen, Norsk barnebokinstitutt, Norske Barne- og Ungdomsbokforfattere, NORLA, Norsk Dramatikerforbund, Norsk faglitterær forfatter- og oversetterforening, Norsk Forfattersentrum, Norsk Kritikerlag, Norsk Oversetterforening, Norsk P.E.N, NrK Bok, NSB, Oppland fylkesbibliotek, Prøysenhuset, Sigrid Undset Selskapet, Simenstad gard, Teater Innlandet, Teater Leven, Tiden Norsk Forlag, Tour of Norway og Vigmostad & Bjerke.

Kjøpte tjenester

Festivalens visuelle profil og trykte materiale ble levert av Børge B. Bredenbeek og nettsidene leveres av Mirconsult. Bright Norway (tidligere AVAB), Total Production og Lillehammer Lyd og Lys sørget for lyd og lys under festivalen.

Billetter selges gjennom eBillett. Våre gjester bodde på First Hotel Breiseth, Radisson Blu Lillehammer Hotel, Birkebeineren Hotel & Apartments, Mølla Hotell, Lillehammer Vandrerhjem Stasjonen og Clarion Collection Hammer Hotel. Parkkaféen, Café Stift, Cafe Stasjonen, Hvelvet, Lillehammer Kunstmuseum, Leseriet og Dus ble benyttet som spisesteder for festivalens gjester, samt at Tid for mat og Kulturstua i Ro leverte mat til lukkede arrangement.

Arrangementssteder

Vi benyttet Søndre Park, Kulturhuset Banken og Café Stift, First Hotel Breiseth, Lillehammer bibliotek, Lillehammer Kino, Cafe Stasjonen, Maihaugen (både salen og uteområdet), Bjerkebæk, Aulestad, Lillehammer Kunstmuseum og Museumskafeen, Hvelvet, Studenthuset Bingo'n, Nansenskolen, Sigrid Undset plass, Høyskolen i Lillehammer, Plan B, Galleri Zink, Nikkers, Felix, Mikrobryggeriet, Haakons Pub, NSB, Lillehammer Læringssenter, Birkebeineren, Prøysenhuset, Energisenteret, Gjøvik bibliotek og Gausdal Folkebibliotek, samt flere skoler og barnehager, omsorgssenter og bedrifter.

Samarbeid med andre litteraturfestivaler og knutepunktfestivaler

Norsk Litteraturfestival har det administrative ansvaret for nettverket NLF (Norske Litteraturfestivaler) og inviterer alle de norske litteraturfestivalene til et årlig møte på Lillehammer under festivalen og et møte i Oslo i løpet av høsten. Forumet har koordinering, kompetanseutveksling og profesjonalisering av litteraturfestivalfeltet som mål.

Festivalen har tett dialog med Peer Gynt Stemnet, som er den andre knutepunktfestivalen i Oppland. Vi utveksler i tillegg erfaring med flere festivaler i nærområdet.

7 ORGANISASJONEN

Administrasjonen

Marit Borkenhagen	100 % åremål	festivalsjef
Lina Undrum Mariussen	50/60 % åremål	kunstnerisk rådgiver
Randi Høiholt-Vågsnes	80 % åremål	programansvarlig Pegasus/ prosjektkoordinator
Annette Seglem	100 % fast	produksjonskoordinator

Styret

Harald Thoresen, styreleder
Trygve Åslund, nestleder
Anne Gaathaug
Gudmund Moren
Ivo de Figueiredo
Cato Schiøtz
Janneken Øverland
Helge Rønning
Anne Fløtaker, vara
Ivo de Figueiredo, vara

Rådet

Margit Walsø, NORLA leder
Hans Tarjei Skaare, Nansenskolen, nestleder
Astrid Stuve, fritt grunnlag
Bente Molvig, Lillehammer museum
Nina Refseth, fritt grunnlag
Arne Hugo Stølan, fritt grunnlag
Mads Nygaard, Aschehoug, stifters plass
Vilde Kamfjord, Oppland Fylkeskommune
Tore Slaatta, fritt grunnlag
Kristenn Einarsson, Den norske Forleggerforening
Gro Vassbotn, Lillehammer Kommune
Birgitte Eek, fritt grunnlag
Svein Olav Hoff, Lillehammer Kunstmuseum
Anne Oterholm, fritt grunnlag
Ingjerd Egeberg, fritt grunnlag

Frivillige

Antallet frivillige var 190. Til forskjell fra i fjor kunne alle frivillige melde seg til dugnader i tillegg til de ordinære vaktene sine, noe som avløste miljøgruppa og festivalkontoret i forkant av festivalen, samt skapte sosiale møteplasser for dem som ønsket det.

Nytt av året er at vi har utviklet og gjennomført et omfattende opplæringsprogram for de frivillige. Tidligere år har vi erfart at de frivillige ikke har vært godt nok forberedt til oppgavene de skal løse under festivalen, noe som kan resultere i ubehagelige situasjoner for den enkelte og dårligere service for publikum og forfattere. Det har blitt lagt ned et stort arbeid i å forbedre dette i år, noe vi fikk uttelling for under festivalen gjennom flinkere og mer fornøyde frivillige, bedre flyt på festivalkontoret og en høyere servicegrad rundt på de ulike arenaene. De frivillige fikk også tilbud om førstehjelpskurs.

Gruppeledere:

Ida Sofie Solberg Stryken	Frivilligkoordinator
Sissel Fjeldet	Lillehammer bibliotek, Lillehammer kino
Anne Mari Løken Runde	Lillehammer Kunstmuseum, Plan B
Berit Melkild	Søndre park, Café Stasjonen
Anne B. Dahl	Kulturhuset Banken, Café Stift
Astrid Halså	Banknatta, Galleri Zink
Inger Graff-Iversen	Maihaugen, Bjerkebæk, Aulestad
Anne Henriksen	Bingo'n, Hvelvet
Turid Thomassen	Festivalkontoret
Gunn Lise Moe	Pressekontoret
Møyfrid Tagestad	Økonomi
Kjell Helge Moe	Vertskap
Tuva Eiklid	Marked lokalt
Synnøve Høiholt	Marked Oslo
Caroline Allum	Band/backstage
Inger Nordby	Transport
Anna Weilhartner	Miljø

I tillegg til gruppene over hadde elever fra to av Lillehammers videregående skoler det fulle og hele ansvaret for 4 forfattere og 1 band.

Involvering av de frivillige fra temaslipp til festivalslutt

17. september inviterte vi alle frivillige til en spesialvisning av *Sauermugg*, filmen om Stig Sæterbakken, som hadde premiere under Norsk Litteraturfestival 2013 og som svært få av de frivillige fikk mulighet til å se da. Etterpå var det samling med mat og drikke på Galleri Zink. Denne kvelden var en takk for innsatsen for forrige festival i tillegg til at de frivillige fikk et innblikk i arbeidet med neste festival. Fra januar 2014 ble det avholdt månedlige møter for gruppelederne med informasjon om programmet og planlegging av festivalens gjennomføring. På festivalens siste dag ble det arrangert en mottakelse på Kulturhuset Banken med påfølgende avslutningskonsert med Stein Torleif Bjella. I etterkant av festivalen ble det avholdt evalueringsmøter med gruppelederne.

T.v.: Glade frivillige.
Foto: Åge Solheim
T.h.: Miljøgruppa
pynter i parken. Foto:
Caroline Strømhylden

Festivalkontoret akkrediterer alle som skal på festival. Vi har ifølge tilbakemeldingene forbedret flyten og servicen på festivalkontoret.

8 - ARTISTER 2014

Aborok, Iyad
 Al-Sheikh, Manal
 Aleksijevitsj, Svetlana
 Ambjørnsen, Ingvar
 Amini, Asieh
 Andersson, Lena
 Arnesen, Tor Jørgen K.
 Arntzen, Lisa
 Ask, Lene
 Askildsen, Kjell
 Aspel, Widar
 Audunson, Ragnar
 Aune, Marte
 Aurdal, Martine
 Barnes, Julian
 Beddari, Carina
 Berge, Kjell Lars
 Berggren, Arne
 Bergsvåg, Henning
 Berntzen, Frode
 Birkedal, Arnt
 Bjella, Stein Torleif
 Bjørnstad, Taran L
 Blad, Hans Petter
 Blikrud, Liv
 Bolin, Cathrine Bakke
 Bonde, Ane Tusvik
 Boracco, Monica
 Borchgrevink, Aage
 Botterli, Elisabeth
 Brattberg, Fredrik
 Breen, Marta
 Bruheim, Magnhild
 Bull-Gundersen, Anne
 Bugge, Mikkel
 Bystad, Erik
 Can, Mustafa
 Carmona-Alvarez,
 Pedro
 Dalbak, Fred
 Dragseth, Terje
 Drakulić, Slavenka
 Dybvig, Per
 Dørum, Aslak
 Egeland, Tom
 Eggen, Torgrim
 Ekle, Leif
 Ellingsen, Jan Arild
 Engemoen, Knut Erik
 Enger, Cecilie
 Enger, Thomas
 Esbati, Ali Evjemo,
 Evjemo, Eivind
 Ewo, Jon
 Fagerholm, Monika
 Farrokhzad, Athena
 Farsethås, Ane
 Figueiredo, Ivo de
 Finborud, Lars Mørch
 Fjesta, Ellen
 Flatland, Helga

Flugstad, Anne
 Flying Culinary Circus
 Fredin, Mariann
 Fugelli, Per
 Furseth, Stig «Elvis»
 Fyksen, Bjørn Ivar
 Fyrileiv, Martin
 Færevåg, Odd Eirik
 Gausdal Kulturskole
 Geelmuyden, Niels Chr
 Gilje, Ruben
 Giske, Trond
 Glad, Alf B.
 Godtfredsen, Nuka
 Grande, Martine
 Grande, Trine Skei
 Granlund, Ted Martin
 Grøntvedt, Nina E.
 Guerra, Wendy
 Gulbrandsen, Liv
 Gulliksen, Geir
 Gullvåg, Håkon
 Hagen, Erik Bjerck
 Hagen, Alf van der
 Hagen, Askild
 Hagerup, Hilde
 Hagerup, Klaus
 Hallum, Malmfrid H.
 Hammer, Anders S.
 Hammerlin, Joakim
 Hamli, Henriette
 Hansen, Erik Fosnes
 Hassan, Yahya
 Hemsing, Eldbjørg
 Hemsing, Ragnhild
 Henningsen, Erik
 Hjermann, Reidar
 Hjorth, Vigdis
 Hofsdødegård, Mette
 Holsve, Mari Moen
 Horn, Ellen
 Houm, Nicolai
 Hovig, Ingrid Espelid
 Hylleskaar, Hilde
 Høvring, Mona
 Idling, Peter Frøberg
 Ingebrigtsen, Eirik
 Ingvaldsen, Bjørn
 Isol
 Jenssen, Anna B.
 Johnsen, Janne Aasebø
 Johnsen, Åshild K.
 Jostad, Ingrid
 Jostad Maria M.
 Jostad, Morten
 Jørgensen, Ola Jostein
 Kamfjord, Vilde
 Kamfjord, Olaf
 Karlsen, Ole
 Karlsvik, Mette
 Kaurin, Marianne

Kippersund, Anders
 Kippersund Peter
 Kjærstad, Jan
 Klakken, Linda
 Klarén, Helena
 Klougart, Josefine
 Kolloen, Ingar Sletten
 Kristjánsson, Mímir
 Kristum, Lars Andre
 Kurkov, Andrej
 Kvalshaug, Vidar
 Langaas, Janne
 Larsen, Dag
 Lea, Synne
 Leine, Kim
 Lillegraven, Ruth
 Lillehammer og Gjøvik
 Dansesenter
 Lindell, Unni
 Lindgren, Håkan
 Lindkvist, Ellisiv
 Lirhus, Agnar
 Loe, Erlend
 Lothe, Jakob
 Lund, Eve-Marie
 Lunde, Heidi Nordby
 Lunde, Stein Erik
 Lundquist, Marie
 Lygre, Arne
 Lykke, Nina
 Löfström, Kamilla
 Løveid, Cecilie
 Løvaas, Kari
 Løvaas, Kårstein Eidem
 Mannsoktetten
 Mansour, Sliman
 Mardan, Basim
 Mehren, Jørgen
 Mejalli, Wojoud H.
 Mehren, Jørgen
 Mejalli, Wojoud H.
 Mohamed, Nadifa
 Molland, Solfrid Trio
 Müller, Olav Brostrup
 Naper, Cecilie
 Nesbø, Jo
 Ness, Patrick
 Neverdahl, Ida Eva
 Nilsen, Mari Nymoen
 Nilsen, Tove
 Nordenhof, Asta Olivia
 Nordström, Tina
 Nors, Dorthe
 Nydal, Ane
 Nyhus, Svein
 Nyutstumo, John
 Nærum, Knut
 Ohldieck, Hans Jacob
 Olsen, Pål Gerhard
 Opstad, Steinar
 Padura, Leonardo
 Parr, Maria
 Pedersen, Frode H.
 Pedersen, Gine C.

Pendry, Kate
 Pettersen, Annette T.
 Pettersen, Siri
 Polkabjørn og Kleine
 Heine
 Pussy Riot
 Ramnefjell, Trygve
 Ramsle, Lars
 Ravatn, Agnes
 Reinertsen, Maria
 Rhedin, Ulla
 Riley, John Erik
 Rimbereid, Øyvind
 Rose, Flemming
 Rosslund, Jon Kirkebo
 Rottem, Linn
 Rzadkowska, Joanna
 Rugstad, Christian
 Rustad, Hans Kristian
 Rørvik, Bjørn
 Røsbak, Ove
 Røssland, Tor Arve
 Salinas, Veronica
 Sameinejad, Mojtaba
 Sandnes, Cathrine
 Schiøtz, Cato
 Segelstad, Erika Velle
 Seierstad, Åsne
 Seljestad, Lars Ove
 Selmer, Aksel
 Sevaldsen, Kristin
 Sigurðardóttir, Yrsa
 Sigurdsson, Sölvi Björn
 Simenstad, Anette
 Skjelsbæk, Inger
 Skyggebjerg, Anna K.
 Solhjell, Bård Vegar
 Solstad, Dag
 Stai, Kari
 Stavrum, Kjersti Løken
 Steensen, Håvard
 Stensvold, Reidar Vinje
 Stien, Laila
 Strøksnes, Morten
 Styve, Tom
 Sund, Øyvind
 Sundby, Synneve
 Svendgård, Trond
 Svendsen, Ellen
 Sæbø, Maren
 Sævareid, Heidi
 Søbye, Espen
 Søre Ål Skolekor
 Sørsum, Steffen
 Taro
 Teigland, Anne-Stefi
 Tennfjord, Ingvild W.
 Tiller, Carl Frode
 Tjora, Håvard
 Tofte, Kristine
 Totland, Gunnar
 Tronstad, Tyra Teodora
 Udnæs, Peder
 Ullmann, Linn

Valeur, Christian
 Vassenden, Eirik
 Vennerød, Maria Tryti
 Vestgården, Thomas
 Vestrheim, Heidi Marie
 Veum, Eirik
 Viken, Torhild
 Vold, Jan Erik
 Vourela, Seita
 Wallin, Ola
 Wandrup, Fredrik
 Wassmo, Herbjørg
 Wirsén, Stina
 Wold, Sidsel
 Wærness, Gunnar
 Yousif, Nada
 Zennström, Maria
 Zuniga, Adrian Todd
 Ørnholt, Ruth
 Ørstavik, Hanne
 Østby, Hilde
 Øverland, Janneken
 Øverli, Jørn Simen
 Aakeson, Kim Fupz
 Aalbu, Ragnar
 Aasprong, Monica
 Aas, Sigmund

9 - OPPSUMMERING OG UTFORDRINGER

Vårens festival ble en variert og kvalitetsmessig god festival. Den ble også oppfattet som svært aktuell. Tilbakemeldingene fra både forfattere og publikum er gode og vi ser også at avtrykket i mediene er positivt.

Antall arrangementer var samme nivå i 2014 som i 2013. Rundt 200 arrangementer mener vi er riktig omfang for Norsk Litteraturfestival. Det sørger for bredde og mangfold, samtidig som det ikke trenger å bli for mange paralleller som konkurrerer om det samme publikummet. Utfordringen i år var at en stor del av de vel 200 programpostene ble fordelt på færre dager enn normalt siden programmet lørdag og søndag var kraftig tonet ned i forhold til tidligere. Bakgrunnen for dette var en uheldig kollisjon med sykkelrittet Tour of Norway, som befant seg i og hadde målgang i Lillehammer lørdag 24. mai. Sykkelrittet medførte stengte gater samt logistikkmessige- og støymessige utfordringer store deler av lørdagen, som tradisjonelt er en viktig dag med stort publikumstall for festivalen. Vi opplevde spørsmål og kritikk i forhold til det begrensede helgeprogrammet.

I 2015 vil programpostene fordeles jevnere gjennom hele uka, noe vi tror vil skape en riktig balanse.

Programmet er tett og vi ser at en del publikummere som skal rekke nye poster forlater arrangementene de er på før de er ferdige. Dette skaper en del uro og vi kommer til å stramme inn på tidsrammene på programpostene slik at det blir lang nok pause til å bevege seg fra det ene arrangementet til det andre. På denne måten vil publikum bli mer fornøyd og arrangementene enda mer spissede og fokuserte. Det var for lite publikum på Banknatta, noe vi ser i sammenheng med at det var lite program i helgen og mange valgte å reise hjem fredag ettermiddag. Vi har som mål å gjenreise Banknatta som et høydepunkt under festivalen og sørge for at et stort publikum finner det verdt å bruke helgen til å være på festival.

Pegasus hadde også noe mindre helgeprogram på grunn av Tour of Norway. Neste år er vi tilbake med flotte opplevelser for hele familien.

Pegasusprogrammet holder kvalitetsmessig høyt nivå og publikumsoppslutningen er god. Et stort antall skoler og barnehager benytter seg av tilbudet, noe som tyder på at tilbudet er attraktivt og at informasjonen om innhold og påmelding når fram. Fortsatt må det jobbes for å trekke inn enda flere skoler/barnehager. Skolene oppgir ofte transportkostnader som grunn til ikke å delta. Vi vil derfor fortsette å tilby skolebesøk og fortsette med barnearrangementer utenfor Lillehammer. Boklek, som var nytt av året, tilbød forfatterbesøk til alle 6-åringene i hele Oppland fylke og var en viktig nyvinning for å nå flere barn og unge.

Vi ser at skoler som gjør et forarbeid før de skal på festival får langt større utbytte og blir mer fornøyd med festivaldeltakelsen. Vi vil dermed jobbe mer med å informere skolene og understreke viktigheten av dette, samt bistå med materiell/informasjon som kan lette forberedelsene.

Interessante forfattere og gjennomarbeidede programposter er avgjørende for at Norsk Litteraturfestival skal oppleves viktig framover. Vi vil jobbe langsiktig for å trekke til oss attraktive internasjonale forfattere og vil fortsette satsningen på et sterkt nordisk program. Målet er å være en av de viktigste litteraturfestivalene i Norden, å være en kulturbegivenhet som bidrar til å sette saker på dagsordenen og å oppleves relevant for et stort publikum.

VELKOMMEN TIL FESTIVAL

26. - 31. MAI 2015